

פיגוע ירי במעבר א-זעיים
22.2.24
תובנות אבטחה ראשוניות

נכתב על ידי שמוליק ברק (סנ"צ בדימ')
מנהל התפעול של הפורום לביטחון ואבטחה בישראל
(כל הזכויות שמורות)

מבוסס על פרסומים גלויים בתקשורת

מבוא כללי

- ▶ הפיגוע המדובר התרחש סמוך למחסום א- זעיים שהוא מתקן ייחודי במאפייניו, ייעודו ותמונת האיומים הקיימת לגביו
- ▶ יחד עם זאת, ראייה מקצועית של הפרטים שהתפרסמו ברשתות התקשורת, מאפשרת ניתוח מקצועי עקרוני והפקת תובנות היכולות לשרת את כלל עולם האבטחה המתמודד מול איומי פח"ע
- ▶ כאמור, מסמך זה הופק אך ורק על בסיס פרסומים גלויים ואין בו המלצה מקצועית כלשהי אלא לעורר תהליך חשיבה מסודר

תקציר האירוע

- 22.2.24 07:30 - שני מחבלים ברכב מגיעים סמוך למעבר מכיוון מעלה אדומים (מזרח) על ציר מס' 1
- אחריהם נוסע מחבל נוסף ברכב נפרד
- בשעה זו המעבר עמוס עקב תהליך הבידוק המתבצע בו. על פי עדויות, המחבלים מביימים תאונה וגורמים לפקק ארוך לפני המעבר
- שלושת המחבלים פורקים מהרכבים, בשתי נקודות תקיפה, ופותחים בירי מנשק אוטומטי לעבר כלי רכב ואזרחים באזור
- נקודות התקיפה היו במרחק 700 מ' ו- 1 ק"מ מזרחית למחסום
- כתוצאה מהירי נרצח מתן אלמליח (בן 26, תושב מעלה אדומים) ועוד 11 נפצעים באורח משתנה (אישה בהריון נפצעה קשה ללא סכנה לחייה והעובר)
- שוטר ועוד לפחות אזרח חמוש אחד (שנפצע בינוני) שהיו במקום מסתערים על המחבלים מחסלים שניים מהם, כשהשלישי נלכד לאחר מרדף במהלכו נורה ונפצע אנושות.
- לפי דיווח משטרת ישראל - לאירוע לא קדם כל מידע מודיעיני קונקרטי

פרטי המחבלים מבצעי הפיגוע והאמל"ח

הנשקים ששימשו את המחבלים
(צילום: דוברות המשטרה)

▶ האחים כאדם ומוחמד זואהרה, בני 31 ו- 26 (בהתאמה) – מהכפר בית תעמר, חוסלו במהלך הירי.

▶ אחמד אלוואחש בן 31 - מהכפר זעתרה (אזור בית לחם), נורה ונפצע אנושות לאחר מרדף

▶ לאיש מהנ"ל אין רקע של עבירות ביטחון

▶ על המחבלים נתפסו: 2 רוס"ר M-16, תמ"ק מסוג קרלו, אקדח גלוק 9 מ"מ, רימון גז אחד לפחות ותחמושת רבה

-
- לירושלים
- למעלה אדומים
- נקודת תקיפה 1
- מעבר א-זעיים
- נקודת תקיפה 2

תמונות המחסום

הפורום לביטחון ואבטחה בישראל
ארגון מנהלי הביטחון והחירום הבכירים

מבט ממערב למזרח

By James Emery from Douglassville, United States -
Checkpoint entering Greater Jerusalem_1338, CC BY 2.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=35134653>

מבט אווירי לכיוון צפון מזרח

By Hagai Agmon-Snir
Own work, CC BY-SA 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=134018332>

מחסום א- זעיים: תעודת זהות

המחסום הינו חלק ממעברי עוטף ירושלים תחת אחריות משטרת מחוז ירושלים/מג"ב עוטף ומשמש לבידוק כלי רכב המגיעים לירושלים ממזרח

משימתו העיקרית של המחסום היא מניעת חדירת מפגעים ואמל"ח לתחומי העיר ירושלים דרך ציר מס' 1

המעבר במחסום מותר רק לישראלים ופלסטינים תושבי מז' ירושלים הנושאים ת"ז כחולה.

את המחסום מאיישים: שוטרי מג"ב עוטף, מאבטחים אזרחיים ולוחמי גדוד "ארז" של חיל המשטרה הצבאית, המבצעים את משימת הבידוק הבטחוני

המחסום ממוקם מתחת לכפר הפלסטיני א- זעיים, על ציר מספר 1

ב- 11 באוקטובר 2015 הגיעה למחסום מחבלת מתאבדת שנהגה במכונית ובה בלון גז. כשנעצרה לצורך בידוק בטחוני, פוצצה את בלון הגז וכתוצאה נפצע קל שוטר שעמד בקרבת מקום

תובנה מרכזית

"הפקק" לפני המחסום נוצר באופן קבוע בשעות הבוקר
כתוצאה מהליך הבידוק של כלי הרכב העוברים במחסום

המחבלים ניצלו את מדפס הקבע הזה וזיהו מטרה איכותית
לפיגוע טרור

**ריכוז קהל/כלי רכב בסמוך למוקד הבידוק הבטחוני
של מתקן מאובטח, מהווה אחת מנקודות התורפה
המהותיות של מערך האבטחה**

אפשרויות המענה האבטחתי מול הדפ"א - כללי

הפורום לביטחון ואבטחה בישראל
ארגון מנהלי הביטחון והחירום הבכירים

► רידוד הגדרת "איום הייחוס" לבידוק

► הוספת שרולי בידוק במקביל

► מעבר לבידוק מדגמי/איתור לפי חשד והכנת אזור נפרד לבידוק מעמיק לפי צורך

► יצירת מעגל אבטחה חיצוני קדמי (צופה סורק + מאבטח) לאיתור מקדים של חשודים ומענה ראשוני להרתעה וסיכול

► מענה משולב על יסוד הנ"ל

ניתוח אפשרויות המענה האבטחתי

המענה	משמעויות	הערות
רידוד הגדרת "איום הייחוס" לבידוק	שיפור תהליך תפעולי של הכניסה למתקן לעומת הגברת הסיכון לחדירת מפגעים ואמל"ח דרך מעגל הבידוק	לא מומלץ! אלא רק במקרי קיצון ולאחר דיון והחלטת גורמי ניהול בכירים (גופים מונחים – רק באישור הגוף המנחה)
הוספת שרולי בידוק במקביל, באופן קבוע או לפי צורך	מחייב תוספת כוח אדם ואמצעי בידוק היתרון: שיפור תהליך הכניסה ללא התפשרות על רמת האבטחה	לא ניתן לביצוע במקומות בהם הטופוגרפיה אינה מאפשרת הרחבת שטח אזור הבידוק (במחסום א- זעיים, קיימת מגבלה זו)
מעבר לבידוק מדגמי/איתור לפי חשד וחכנת אזור נפרד לבידוק מעמיק לפי צורך	מחייב הכשרה ושליטה מקצועית מלאה בשיטות איתור סמ"חים לרבות כלי רכב. מחייב הכנה מוקדמת של שטח, אמצעים, כ"א והכשרה לבידוק המעמיק	
יצירת מעגל אבטחה חיצוני קדמי (צופה סורק + מאבטח) לאיתור מקדים של חשודים ומענה ראשוני להרתעה וסיכול	מהו טווח מעגל זה החוצה? סוגיית סמכויות המאבטח בהתייחס למושג "בקרבנותו" של המתקן [סעיף 3. לחוק סמכויות לשם שמירה על בטחון הציבור]	ניתן לדלל מעגל זה בהתאם לתמונת מצב העומס במעגל הכניסה המבוקרת

בעת תכנון המענה
האבטחתי לאיום תקיפת
ריכוזי קהל/רכב באזור
מעגל הבידוק, ניתן ואף
רצוי לשלב בין דרכי
הפעולה המוצעות לעיל,
בהתאם למאפייני
המתקן, על מנת למצות
את אפקטיביות המענה
תוך פגיעה מינימלית
בתהליך התפעולי

ברוב המכריע של
הארגונים המאובטחים
(מונחים ושאינם),
האבטחה הינה אמצעי
ולא ייעוד הארגון. לעולם
יהיה קיים המתח בין
הצרכים התפעוליים של
הארגון לדרישות
האבטחה המתבקשות.
הצורך באיזון בין שני
הווקטורים הוא אחד
מתפקידיו המרכזיים של
מנהל ביטחון מקצועי.

הימנעות ממדפסי קבע
תפעוליים ואבטחתיים –
משפרת את המענה
המבצעי ומקשה על
האוייב.

האוייב מחפש נקודות
תורפה כל העת.

הודעה בדבר שימוש ביצירות לפי סעיף 27א לחוק זכויות יוצרים

אני מכבד את זכויותיהם של בעלי זכויות יוצרים ומשקיע מאמצים באיתור בעלי זכויות יוצרים לצורך שימוש בחומרים המופיעים במצגת.

השימוש נעשה על פי סעיף 27א לחוק זכויות יוצרים תשס"ח-2007, ואם לדעתכם נפגעה זכותכם כבעלים של זכויות יוצרים בחומר המופיע במסמך זה, הנכם רשאים לפנות באמצעות דואר אלקטרוני לכתובת:

או shmulik30@gmail.com
info@forum-security.org

בבקשה לחדול מעשיית השימוש ביצירה, וציינו שם מלא ומספר טלפון וצרפו צילום מסך וקישור לדף הרלוונטי באתר/מסמך.
תודה!

תודה על תשומת הלב!